

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยได้สัมภาษณ์เกษตรกรจากหมู่บ้านหลักในการส่งเสริมการเกษตร ระดับอำเภอ ใน 4 จังหวัด ภาคตะวันออกคือ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 282 คน ปรากฏว่าสามารถสัมภาษณ์ได้ตามจำนวนดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 วิธีการรับสารนิเทศทางการเกษตร

ตอนที่ 3 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านการผลิตทางการเกษตร ด้านการจัดการ และด้านเศรษฐศาสตร์ และการนำไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศ พร้อมข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลของเกษตรกรผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม ตำแหน่ง และอาชีพ ปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2-7 ดังต่อไปนี้
ตารางที่ 2 เกษตรกรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	180	63.80
หญิง	102	36.20
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 2 จำนวนของเกษตรกรทั้งหมด 282 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 180 คน(ร้อยละ 63.80) และเป็นเพศหญิงจำนวน 102 คน(ร้อยละ 36.20)

ตารางที่ 3 เกษตรกรจำนวนตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-29	6	2.20
30-39	52	18.30
40-49	88	31.10
50-59	70	24.90
60-69	53	18.70
70 ปีขึ้นไป	13	4.80
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 3 เกษตรกรจำนวนสูงสุด 88 คน(ร้อยละ 31.10) มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี จำนวนรองลงมา 70 คน (ร้อยละ 24.90) มีอายุอยู่ในช่วง 50-59 ปี และจำนวน 53 คน(ร้อยละ 18.70) มีอายุอยู่ในช่วง 60-69 ปี ตามลำดับ เกษตรกรจำนวนน้อยสุด 6 คน(ร้อยละ 2.20) มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 เกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	250	88.70
มัธยมศึกษา	23	8.10
อาชีวศึกษา	1	0.40
อื่น ๆ	8	2.80
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 4 เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 250 คน (ร้อยละ 88.70) จำนวนรองลงมาจากระดับมัธยมศึกษา 23 คน (ร้อยละ 8.10) ระดับอาชีวศึกษามี 1 คน (ร้อยละ 0.40) ส่วนระดับอื่น ๆ มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.80) ได้แก่ประกาศนียบัตรการศึกษาจำนวน 3 คน และปริญญาตรีจำนวน 5 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 เกษตรกรจำนวนตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เป็น	105	37.20
เป็น	177	62.80
-สมาชิกกลุ่มเกษตรกรการเกษตร	156	
-สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	14	
-สมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ	3	
-สมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุข	4	
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 5 ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มจำนวน 177 คน (ร้อยละ 62.80) โดยสมาชิกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรการเกษตร (156 คน) ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร (53 คน) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (47 คน) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร (31 คน) กลุ่มเกษตรกรทอผ้า (12 คน) กลุ่มยาง (9 คน) กลุ่มประมง (2 คน) และกลุ่มปรับปรุงคุณภาพรังคูด (2 คน) กลุ่มสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จำนวน 14 คน สมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 3 คน และสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขจำนวน 4 คน

ส่วนเกษตรกรจำนวน 105 คน (ร้อยละ 37.20) ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใด ๆ

ตารางที่ 6 เกษตรกรจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ใหญ่บ้าน	7	2.50
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	7	2.50
สารวัตรกำนัน	3	1.10
กรรมการหมู่บ้าน	18	6.40
หัวหน้ากลุ่มเกษตรกร	4	1.40
กรรมการศึกษา	18	6.40
กรรมการสภาตำบล	6	2.10
อื่น ๆ *	219	77.60
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 6 เกษตรกรทั้งหมดจำนวน 282 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ 219 คน(ร้อยละ 77.60) ไม่ได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ มีเกษตรกรจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 ดำรงตำแหน่งทางสังคมดังนี้ เกษตรกรจำนวนสูงสุดเท่ากับดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านและกรรมการศึกษา 18 คน(ร้อยละ 6.40) รองลงมาจำนวนเท่ากันคือผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 7 คน(ร้อยละ 2.50) และกรรมการสภาตำบล 6 คน(ร้อยละ 2.10)ตามลำดับ

*ไม่ได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ

ตารางที่ 7 เกษตรกรจำนวนตามอาชีพหลักทางการเกษตร

อาชีพหลักทางการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
พืชไร่	24	8.50
- อ้อย	13	
- มัน	7	
- ดันกก	3	
สวนผลไม้	140	49.60
- ทุเรียน	53	
- เงาะ	36	
- มะม่วง	35	
- มะพร้าว	14	
- มังคุด	2	
สวนผัก	19	6.80
ทำนา	52	18.40
สวนยาง	31	11.00
ไม้ดอกไม้ประดับ	1	0.40
การเพาะเห็ด	-	-
รับจ้าง	15	5.30
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 7 เกษตรกรจำนวนสูงสุดเกือบครึ่ง 140 คน(ร้อยละ 49.60) มีอาชีพหลักทางการเกษตรคือ ทำสวนผลไม้ซึ่งได้แก่ ทำสวนทุเรียน 53 คน สวนเงาะ 36 คน สวนมะม่วง 35 คน สวนมะพร้าว 14 คน และสวนมังคุด 2 คน จำนวนรองลงมา 52 คน(ร้อยละ 18.40) มีอาชีพทำนา และ 31 คน(ร้อยละ 11.00) มีอาชีพทำสวนยางตามลำดับ อนึ่งไม่มีเกษตรกรประกอบอาชีพหลักในการเพาะเห็ดเลย

ตอนที่ 2 วิธีการรับสารนิเทศทางการเกษตร

เกษตรกรทุกคนมีวิธีการรับสารนิเทศทางการเกษตรจาก การฟัง การดู การอ่าน และการสนทนา ในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 8 ดังนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนเกษตรกร และค่าเฉลี่ยระดับของการรับสารนิเทศทางการเกษตรโดยวิธีต่าง ๆ

วิธีการรับสารนิเทศ	ระดับการรับสารนิเทศ					รวม	\bar{X}	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
โดยการฟัง								
วิทยุกระจายเสียง	16.00 (45)	29.10 (82)	34.40 (97)	14.50 (41)	6.00 (17)	100.00 282	3.34 (ป)	1.10
หอกระจายข่าวสาร								
ประจำตำบล	22.60 (64)	24.50 (69)	33.70 (95)	14.20 (40)	5.00 (14)	100.00 282	3.46 (ป)	1.13
การบรรยายทาง								
วิชาการ	6.00 (17)	17.40 (49)	31.20 (88)	32.60 (92)	12.80 (36)	100.00 282	2.71 (ป)	1.08
การอบรมวิชาชีพ	7.40 (21)	18.10 (51)	35.10 (99)	25.90 (73)	13.50 (38)	100.00 282	2.80 (ป)	1.11
โดยการดู								
โทรทัศน์	56.00 (158)	29.10 (82)	10.60 (30)	3.50 (10)	0.80 (2)	100.00 282	4.36 (ม)	0.86
การสาธิต	8.90 (25)	29.10 (82)	34.40 (97)	16.30 (46)	11.30 (32)	100.00 282	3.08 (ป)	1.12
ทัศนศึกษา	3.90 (4)	13.80 (39)	30.50 (86)	31.20 (88)	20.60 (58)	100.00 282	2.49 (น)	1.08
นิทรรศการ	3.50 (10)	8.90 (25)	29.10 (82)	36.90 (104)	21.60 (61)	100.00 282	2.36 (น)	1.03
การประกวด	2.10 (6)	7.80 (22)	27.30 (77)	36.60 (103)	26.20 (74)	100.00 282	2.23 (น)	0.99

ตารางที่ 8 จำนวนเกษตรกร และค่าเฉลี่ยระดับของการรับสารนิเทศทางการเกษตรโดยวิธีต่าง ๆ (ต่อ)

วิธีการรับสารนิเทศ	ระดับการรับสารนิเทศ					รวม	\bar{X}	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
โบสเตอร์	2.90 (8)	7.80 (22)	34.00 (96)	24.80 (70)	<u>30.50</u> (86)	100.00 282	2.28 (น)	1.07
โดยการอ่าน								
หนังสือ	13.50 (38)	17.00 (48)	32.60 (92)	26.20 (74)	10.70 (30)	100.00 282	2.96 (ป)	1.18
หนังสือพิมพ์	14.20 (40)	26.20 (74)	36.50 (103)	15.70 (44)	7.40 (21)	100.00 282	3.24 (ป)	1.11
วารสาร	6.80 (19)	15.60 (44)	34.00 (96)	24.10 (68)	19.50 (55)	100.00 282	2.66 (ป)	1.16
รายงาน	4.60 (13)	9.60 (27)	18.40 (52)	<u>41.50</u> (117)	25.90 (73)	100.00 282	2.26 (น)	1.09
เอกสารเผยแพร่								
เช่น จุลสาร จดหมายข่าว								
แผ่นพับ	16.30 (46)	11.70 (33)	<u>39.00</u> (110)	17.80 (50)	15.20 (43)	100.00 282	2.96 (ป)	1.25
โดยการสนทนา								
การเยี่ยมชมเกษตรกร								
ของเจ้าหน้าที่ทาง								
การเกษตร	21.30 (60)	34.80 (98)	31.60 (89)	10.20 (29)	2.10 (6)	100.00 282	3.63 (ม)	1.00

ตารางที่ 8 จำนวนเกษตรกร และค่าเฉลี่ยระดับของการรับสารนิเทศทางการเกษตรโดยวิธีต่าง ๆ (ต่อ)

วิธีการรับสารนิเทศ	ระดับการรับสารนิเทศ					รวม	\bar{X}	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การประชุมสัมมนา	9.20 (26)	19.50 (55)	32.30 (91)	27.30 (77)	11.70 (33)	100.00 282	2.87 (ป)	1.14
การติดต่อที่สำนักงาน								
ทางการเกษตร	9.60 (27)	16.70 (47)	26.60 (75)	33.30 (94)	13.80 (39)	100.00 282	2.75 (ป)	1.17
การพูดคุยกับเพื่อนบ้าน,								
ญาติ	32.60 (92)	<u>39.00</u> (110)	20.90 (59)	5.00 (14)	2.50 (7)	100.00 282	3.94 (ม)	0.99
คำแนะนำของพนักงานขาย								
สินค้าเกษตร	21.60 (61)	16.00 (45)	27.00 (76)	25.80 (73)	9.60 (27)	100.00 282	3.14 (ป)	1.29

จากตารางที่ 8 พบว่า จากการพิจารณาจำนวนค่าร้อยละของจำนวนเกษตรกรเกษตรกรที่รับสารนิเทศโดยวิธีต่าง ๆ ปรากฏว่าการรับสารนิเทศในระดับมากที่สุด เกษตรกรส่วนใหญ่จำนวน 156 คน (ร้อยละ 56.00) รับสารนิเทศจากการดูโทรทัศน์ จำนวนรองลงมาตามลำดับ 92 คน (ร้อยละ 32.60) รับจากการสนทนาโดยการพูดคุยกับเพื่อนบ้านจำนวน 64 คน (ร้อยละ 22.60) รับจากการฟังจากหอกระจายข่าวสารประจำตำบล จำนวนใกล้เคียงกัน 61 คน (ร้อยละ 21.60) และ 60 คน (ร้อยละ 21.30) รับจากการสนทนาจากคำแนะนำของพนักงานขายสินค้าเกษตร และการเยี่ยมเยียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร

การรับสารนิเทศในระดับมากพบว่า เกษตรกรจำนวนสูงสุด 110 คน (ร้อยละ 39.00) รับจากการสนทนาโดยการพูดคุยกับเพื่อนบ้าน, ญาติ จำนวนรองลงมา 98 คน (ร้อยละ 34.80) รับจากการสนทนาโดยการเยี่ยมเยียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร

จำนวน 82 คนเท่ากัน (ร้อยละ 29.10) รับจากการฟังวิทยุ และจากการดูโทรทัศน์ และการสาธิต และจำนวน 74 คน (ร้อยละ 26.20) รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์

การรับสารนิเทศในระดับปานกลาง พบว่าเกษตรกรจำนวนสูงสุด 110 คน (ร้อยละ 39.00) รับจากการอ่านเอกสารเผยแพร่ เช่น จุลสาร จดหมายเวียน และแผ่นพับ จำนวน รองลงมา 103 คน (ร้อยละ 36.50) รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 99 คน (ร้อยละ 35.10) รับจากการฟังการอบรมวิชาชีพ จำนวน 97 คนเท่ากัน (ร้อยละ 34.40) รับจากการฟังวิทยุกระจายเสียง และการดูการสาธิต จำนวน 96 คนเท่ากัน (ร้อยละ 34.00) รับจากการดูโปสเตอร์ และการอ่านวารสาร และจำนวนใกล้เคียงกัน 95 คน (ร้อยละ 33.70) ฟังจากหอกระจายข่าวสารประจำตำบล

การรับสารนิเทศในระดับน้อย พบว่าจำนวนสูงสุด 117 คน (ร้อยละ 41.50) รับจากการอ่านรายงาน จำนวน 104 คน (ร้อยละ 36.90) รับจากการดูนิทรรศการ และจำนวนใกล้เคียงกัน 103 คน (ร้อยละ 36.60) รับจากการดูการประกวด และจำนวน 94 คน (ร้อยละ 33.30) รับจากการสนทนาโดยการติดต่อที่สำนักงานการเกษตร และจำนวน 92 คน (ร้อยละ 32.60) รับจากการฟังบรรยายทางวิชาการ

การรับสารนิเทศในระดับน้อยที่สุดพบว่าจำนวนสูงสุด 86 คน (ร้อยละ 30.50) รับจากการดูโปสเตอร์ จำนวนรองลงมา 74 คน (ร้อยละ 26.20) รับจากการดูการประกวด และจำนวนใกล้เคียงกัน 73 คน (ร้อยละ 25.90) รับจากการอ่านรายงาน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของวิธีการรับสารนิเทศจากสื่อแต่ละประเภทพบว่าเกษตรกรมีวิธีรับสารนิเทศทางการเกษตรในระดับมาก จากสื่อ 3 ประเภท คือ การดูโทรทัศน์ ($\bar{X}=4.36$) การสนทนาจากการพูดคุยกับเพื่อน, ญาติ ($\bar{X}=3.94$) และการเขียนเขียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร ($\bar{X}=3.60$)

ในระดับปานกลาง จากสื่อ 12 ประเภท คือ การฟังจากหอกระจายข่าวสารประจำตำบล ($\bar{X}=3.46$) การฟังวิทยุกระจายเสียง ($\bar{X}=3.34$) การอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X}=3.24$) การสนทนาจากคำแนะนำของพนักงานขายสินค้าเกษตร ($\bar{X}=3.14$) การดูจากการสาธิต ($\bar{X}=3.08$) การอ่านหนังสือและเอกสารเผยแพร่ เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ($\bar{X}=2.96$ เท่ากัน) การสนทนาจากการประชุมสัมมนา ($\bar{X}=2.87$) การฟังการอบรมวิชาชีพ ($\bar{X}=2.80$) การสนทนาโดยการติดต่อที่สำนักงานเกษตร ($\bar{X}=2.75$) การฟังการบรรยายทางวิชาการ ($\bar{X}=2.71$) และการอ่านวารสาร ($\bar{X}=2.66$)

ในระดับน้อย จากสื่อ 5 ประเภท คือ การดูโดยไปทัศนศึกษา ($\bar{X}=2.49$) การดู
จากนิทรรศการ ($\bar{X}=2.36$) การดูจากโปสเตอร์ ($\bar{X}=2.28$) การอ่านวารสาร ($\bar{X}=2.26$)
และการดูการประกวด ($\bar{X}=2.23$)

อนึ่งไม่มีเกษตรกรรับสารนิเทศทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่าง ๆ ในระดับน้อย
ที่สุดเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับ และการนำใบวิจัยประโยชน์

เนื้อหาสารนิเทศซึ่งจำแนกเป็นด้านการผลิตทางทางการเกษตร ด้านการจัดการ และด้านคหกรรมศาสตร์ เกษตรกรได้รับและนำใบวิจัยประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ

- ก. ช่วยในการประกอบอาชีพ
- ข. ใช้ประกอบการตัดสินใจในการประกอบการ
- ค. เพิ่มทุนรายได้
- ง. ใช้ในชีวิตประจำวัน
- จ. ปรับปรุงผลผลิต
- ฉ. อื่นๆ

รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 9-12 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านการผลิตทางการเกษตร และจำนวนเกษตรกรที่นำไปใช้ประโยชน์

เนื้อหาด้านการผลิต ทางการเกษตร	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
1. การบำรุงรักษาดิน								
ให้เหมาะแก่การปลูกพืช	3.54	1.01	<u>43.00</u>	10.60	7.80	8.90	29.80	-
	(ม)		(121)	(30)	(22)	(25)	(84)	
2. การชลประทาน								
เพื่อการเกษตร	2.96	1.23	<u>37.60</u>	16.00	9.50	13.10	21.30	2.50
	(ป)		(106)	(45)	(27)	(37)	(60)	(7)
3. วิธีการใช้ปุ๋ยเคมี								
	3.66	1.03	<u>38.30</u>	10.60	11.30	8.60	31.20	-
	(ม)		(108)	(30)	(32)	(24)	(88)	
4. วิธีการทำและใช้ปุ๋ยหมัก								
	3.39	1.11	<u>40.80</u>	9.90	10.30	9.90	27.40	1.80
	(ป)		(115)	(28)	(29)	(28)	(77)	(5)
5. การป้องกันและกำจัด								
ศัตรูพืชที่สำคัญ	3.59	1.08	<u>39.70</u>	10.30	9.20	11.00	29.80	-
	(ม)		(112)	(29)	(26)	(31)	(84)	
6. หลักและวิธีการขยาย								
พันธุ์พืช	3.28	1.10	<u>31.80</u>	12.00	20.20	9.20	24.80	1.80
	(ป)		(90)	(34)	(57)	(26)	(70)	(5)
7. หลักการปรับปรุงและ								
บำรุงพันธุ์พืช	3.22	1.12	26.70	12.40	18.40	9.90	<u>31.20</u>	1.40
	(ป)		(75)	(35)	(52)	(28)	(88)	(4)
8. การทำเชื้อเห็ดและ								
การเพาะเห็ด	2.91	1.32	19.10	11.30	<u>33.30</u>	21.70	8.60	6.00
	(ป)		(54)	(32)	(94)	(61)	(24)	(17)

ตารางที่ 9 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านการผลิตทางการเกษตร และจำนวนเกษตรกรที่นำ
ไปใช้ประโยชน์ (ต่อ)

เนื้อหาสารนิเทศ ทางการผลิต	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
9. หลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	2.88	1.16	22.00	14.50	23.40	<u>28.00</u>	8.60	3.50
	(ป)		(62)	(41)	(66)	(79)	(24)	(10)
10. อาหารและวิธีการทำ อาหารสัตว์	2.87	1.19	23.40	16.70	16.30	<u>31.20</u>	7.40	5.00
	(ป)		(66)	(47)	(46)	(88)	(21)	(14)
11. โรคระบาดที่สำคัญ ในสัตว์ และการป้องกัน รักษาโรค	2.91	1.24	26.20	16.70	11.30	<u>33.30</u>	8.20	4.30
	(ป)		(74)	(47)	(32)	(94)	(23)	(12)
12. การปลูกพืชและ เลี้ยงสัตว์ ไปพร้อมกันอันเนื่อง เดียวกัน	3.26	1.15	<u>35.10</u>	17.40	24.10	13.80	7.10	2.50
	(ป)		(99)	(49)	(68)	(39)	(20)	(7)
13. การดูแลรักษา เครื่องมือ ทุ่นแรงที่ใช้งานร่นา	3.09	1.19	33.00	12.00	9.20	<u>39.40</u>	4.60	1.80
	(ป)		(93)	(34)	(26)	(111)	(13)	(5)

จากตารางที่ 9 เนื้อหาด้านการผลิตทางการเกษตรทั้ง 13 เรื่อง เกษตรกรได้รับในระดับมากและปานกลาง ดังนี้

ในระดับมาก 3 เรื่องคือ วิธีการใช้ปุ๋ยเคมี ($\bar{X}=3.66$) การป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่สำคัญ ($\bar{X}=3.51$) และการบำรุงรักษาดินให้เหมาะแก่การปลูกพืช ($\bar{X}=3.54$)

ในระดับปานกลาง 10 เรื่อง ได้แก่ วิธีการทาสีและใช้ปูนหมัก ($\bar{X}=3.39$) หลักและวิธีการขยายพันธุ์พืช ($\bar{X}=3.28$) การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไปพร้อมกันในพื้นที่เดียวกัน ($\bar{X}=3.26$) หลักการปรับปรุงและบำรุงพันธุ์พืช ($\bar{X}=3.22$) การดูแลรักษาเครื่องมือทุ่นแรงที่ใช้ในไร่นา ($\bar{X}=3.09$) การชลประทานเพื่อการเกษตร ($\bar{X}=2.96$) การทำเชื้อเห็ดและการเพาะเห็ด และโรคระบาดที่สำคัญในสัตว์และการป้องกันรักษาโรค ($\bar{X}=2.91$ เท่ากัน) หลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ($\bar{X}=2.88$) และอาหารและวิธีการให้อาหารสัตว์ ($\bar{X}=2.87$)

เมื่อพิจารณาจำนวนสูงสุดของเกษตรกรในการนำเนื้อหาสาระนี้ไปใช้ในการเกษตรด้านการผลิตทางการเกษตรแต่ละ เนื้อหาย่อยไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ พบว่า ในการใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ เกษตรกรจำนวนสูงสุดใช้สาระนี้เทศ 7 เรื่อง ได้แก่ การบำรุงรักษาดินให้เหมาะแก่การปลูกพืช 121 คน (ร้อยละ 43.00) วิธีการทาสีและใช้ปูนหมัก 115 คน (ร้อยละ 40.80) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่สำคัญ 112 คน (ร้อยละ 39.70) วิธีการใช้ปุ๋ยเคมี 108 คน (ร้อยละ 38.30) การชลประทานเพื่อการเกษตร 106 คน (ร้อยละ 37.60) การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไปพร้อมกันในพื้นที่เดียวกัน 99 คน (ร้อยละ 35.10) และหลักและวิธีการขยายพันธุ์พืช 90 คน (ร้อยละ 31.80) ตามลำดับ

ในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มทุนรายได้ เกษตรกรจำนวนสูงสุด 94 คน (ร้อยละ 33.30) ใช้สาระนี้เทศ 1 เรื่องคือ การทำเชื้อเห็ดและการเพาะเห็ด

ในการใช้ประโยชน์เพื่ออาชีพในชีวิตประจำวัน เกษตรกรจำนวนสูงสุดใช้สาระนี้เทศ 4 เรื่อง ได้แก่ การดูแลรักษาเครื่องมือทุ่นแรงที่ใช้ในไร่นา 111 คน (ร้อยละ 39.40) โรคระบาดที่สำคัญในสัตว์และการป้องกันรักษาโรค 94 คน (ร้อยละ 33.30) อาหารและวิธีการให้อาหารสัตว์ 88 คน (ร้อยละ 31.20) และหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป 79 คน (ร้อยละ 28.00) ตามลำดับ

ในการใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงผลผลิต เกษตรกรจำนวนสูงสุด 88 คน (ร้อยละ 31.20) ใช้สาระนี้เทศ 1 เรื่องคือ หลักการปรับปรุงและบำรุงพันธุ์พืช

อนึ่งไม่มีเนื้อหาทางการผลิตทางการเกษตรเรื่องใด ที่มีเกษตรกรจำนวนสูงสุด นำมาใช้ประโยชน์เพื่อประกอบการตัดสินใจในการประกอบการนี้เลย

ส่วนการนำโดยใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ มี 86 คำตอบได้แก่เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ 21 คำตอบ นำไปพบปะพูดคุยเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่น 14 คำตอบ เพื่อช่วยเหลือตนเองในขั้นแรกเมื่อประสบปัญหา 12 คำตอบ เพื่อรู้การเปลี่ยนแปลงของเกษตรแผนใหม่ว่าควรไปในทางใด 3 คำตอบ ท้าให้กระตือรือร้นในแนวอาชีพทางการเกษตร 5 คำตอบ และไม่ระบุเหตุผล 31 คำตอบ

อนึ่งเนื้อหาด้านการผลิตทางการเกษตรที่ได้รับในระดับมากและมีจำนวนเกษตรกรจำนวนสูงสุดนำมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพมี 3 เรื่องคือการบำรุงรักษาดินให้เหมาะสมแก่การปลูกพืช ($\bar{X}=3.54$) จำนวน 121 คน (ร้อยละ 43.00) วิธีการใช้น้ำเคมี ($\bar{X}=3.66$) จำนวน 108 คน (ร้อยละ 38.30) และการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่สำคัญ ($\bar{X}=3.59$) จำนวน 112 คน (ร้อยละ 39.70) ส่วนเนื้อเรื่องที่ได้รับในระดับปานกลาง แต่เกษตรกรจำนวนสูงสุดนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มี 10 เรื่องคือในการใช้ประโยชน์เพื่อประกอบอาชีพได้แก่ การชลประทานเพื่อการเกษตร ($\bar{X}=2.96$) จำนวน 106 คน (ร้อยละ 37.60) วิธีการทามและใช้น้ำหมัก ($\bar{X}=3.39$) จำนวน 115 คน (ร้อยละ 40.80) หลักและวิธีการขยายพันธุ์พืช ($\bar{X}=3.28$) จำนวน 90 คน (ร้อยละ 31.80) และการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไปพร้อมกันในเรื่องที่เดียวกัน ($\bar{X}=3.26$) จำนวน 99 คน (ร้อยละ 35.10) ในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มพูนรายได้ ได้แก่ การทำเชื้อเห็ดและการเพาะเห็ด ($\bar{X}=2.91$) จำนวน 94 คน (ร้อยละ 33.30) ในการใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในชีวิตรประจำวัน ได้แก่ หลักการเลี้ยงทั่วไป ($\bar{X}=2.88$) จำนวน 79 คน (ร้อยละ 28.00) อาหารและวิธีการทำอาหารสัตว์ ($\bar{X}=2.87$) จำนวน 88 คน (ร้อยละ 31.20) โรคระบาดที่สำคัญในสัตว์และการป้องกันรักษาโรค ($\bar{X}=2.91$) จำนวน 94 คน (ร้อยละ 33.30) และการดูแลรักษาเครื่องมือทุ่นแรงที่ใช้ในไร่นา ($\bar{X}=3.09$) จำนวน 111 คน (ร้อยละ 39.40) ส่วนในการใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงปรุงผลผลิต ได้แก่ หลักการปรับปรุงและบำรุงพันธุ์พืช ($\bar{X}=3.22$) จำนวน 88 คน (ร้อยละ 31.20)

ตารางที่ 10 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านการจัดการ และจำนวนเกษตรกรที่นำไปใช้ประโยชน์

เนื้อหาด้านการจัดการ	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
1. หลักและวิธีจัดตั้งสหกรณ์								
1. การเกษตร	3.41	1.08	34.80	<u>42.20</u>	7.10	11.00	1.40	3.50
	(ป)		(98)	(119)	(20)	(31)	(4)	(10)
2. แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร								
และวิธีกู้ยืม	3.33	1.13	28.40	<u>50.40</u>	9.50	6.40	2.80	2.50
	(ป)		(80)	(142)	(27)	(18)	(8)	(7)
3. การลงทุนและการหาเงิน								
ทุนหมุนเวียน	3.27	1.08	28.70	<u>49.30</u>	8.90	7.80	3.50	1.80
	(ป)		(81)	(139)	(25)	(22)	(10)	(5)
4. หลักการตัดสินใจในการ								
ผลิตผลผลิตทางการเกษตร								
เพื่อการค้า	3.22	1.05	24.80	<u>41.50</u>	16.00	9.90	6.00	1.80
	(ป)		(70)	(117)	(45)	(28)	(17)	(5)
5. วิธีดำเนินการผลิตเพื่อ								
การค้า	3.22	1.08	24.50	<u>29.50</u>	24.50	13.30	6.40	1.80
	(ป)		(69)	(83)	(69)	(38)	(18)	(5)
6. วิธีกำหนดตลาดเพื่อ								
จำหน่ายผลผลิต	3.15	1.11	25.90	24.50	<u>28.40</u>	15.20	4.60	1.40
	(ป)		(73)	(69)	(80)	(43)	(13)	(4)
7. วิธีขนส่งสินค้า								
เกษตรกรรม	3.01	1.08	23.00	22.00	17.00	<u>29.50</u>	6.00	2.50
	(ป)		(65)	(62)	(48)	(83)	(17)	(7)

ตารางที่ 10 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านการจัดการ และจำนวนเกษตรกรที่นำไปใช้
ประโยชน์ (ต่อ)

เนื้อหาด้านการจัดการ	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
8.มาตรฐานและคุณภาพของ								
ผลิตผล	3.55	0.98	<u>42.20</u>	13.50	14.50	6.40	22.00	1.40
	(ม)		(119)	(38)	(41)	(18)	(62)	(4)
9.การกำหนดราคาและ								
การเคลื่อนไหวราคา								
ของสินค้าการเกษตร	3.51	1.08	<u>35.50</u>	28.70	15.20	8.90	9.90	1.80
	(ม)		(100)	(81)	(43)	(25)	(28)	(5)
10.การบรรจุและเก็บรักษา								
ผลผลิตเกษตร	3.37	1.03	<u>31.60</u>	12.00	25.20	17.40	11.30	2.50
	(ป)		(89)	(34)	(71)	(49)	(32)	(7)
11.กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน								
	2.92	1.08	22.30	8.20	6.70	<u>48.20</u>	5.00	9.60
	(ป)		(63)	(23)	(19)	(136)	(14)	(27)
12.กฎหมายชลประทาน								
	2.57	1.16	22.30	6.70	6.00	<u>47.90</u>	4.30	12.80
	(ป)		(63)	(19)	(17)	(135)	(12)	(36)
13.พระราชบัญญัติโรค								
ระบาดสัตว์	2.54	1.19	18.00	8.60	5.70	<u>52.40</u>	4.30	11.00
	(ป)		(51)	(24)	(16)	(148)	(12)	(31)
14.พระราชบัญญัติกักกันพืช								
	2.54	1.17	21.30	6.80	7.10	<u>48.70</u>	4.30	11.70
	(ป)		(60)	(19)	(20)	(138)	(12)	(33)
15.พระราชบัญญัติการ								
ควบคุมยกย้ายสัตว์	2.40	1.17	17.30	7.10	6.40	<u>51.10</u>	5.70	12.40
	(น)		(49)	(20)	(18)	(144)	(16)	(35)

ตารางที่ 10 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านการจัดการ และจำนวนเกษตรกรที่นำไปใช้
ประโยชน์ (ต่อ)

เนื้อหาด้านการจัดการ	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
16. พระราชบัญญัติการ ฆ่าสัตว์	2.36	1.22	15.60	7.80	5.70	<u>52.40</u>	5.70	12.8
	(น)		(44)	(22)	(16)	(148)	(16)	(36)
17. พระราชบัญญัติวัดภูมิพิศ หรือการใช้จ่ายฆ่าแมลง	2.78	1.27	24.50	9.50	6.40	<u>43.00</u>	9.20	7.40
	(ป)		(69)	(27)	(18)	(121)	(26)	(21)

จากตารางที่ 10 พบว่าเนื้อหาด้านการจัดการเกษตรกรทั้ง 17 เรื่องเกษตรกร
ได้รับสารนิเทศในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังนี้

ในระดับมากมี 2 เรื่องได้แก่ มาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=3.55$) และ
การกำหนดราคาและการเคลื่อนไหวราคาของสินค้าการเกษตร ($\bar{X}=3.51$)

ในระดับปานกลางมี 13 เรื่องได้แก่หลักและวิธีจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ($\bar{X}=3.41$)
การบรรจุและเก็บรักษาผลผลิตเกษตร ($\bar{X}=3.37$) แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตรและวิธีกู้ยืม
($\bar{X}=3.33$) การลงทุนและการหาเงินทุนหมุนเวียน ($\bar{X}=3.27$) หลักการตัดสินใจในการผลิต
ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการค้า ($\bar{X}=3.22$) วิธีดำเนินการผลิตเพื่อการค้า ($\bar{X}=3.22$) วิธี
หาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต ($\bar{X}=3.15$) วิธีการขนส่งสินค้าเกษตรกรรม ($\bar{X}=3.01$) กฎหมาย
เกี่ยวกับที่ดิน ($\bar{X}=2.92$) พระราชบัญญัติวัดภูมิพิศหรือการใช้จ่ายฆ่าแมลง ($\bar{X}=2.78$) กฎหมาย
ชลประทาน ($\bar{X}=2.57$) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์และพระราชบัญญัติกักกันพืช ($\bar{X}=2.54$
เท่ากัน) ตามลำดับ

ในระดับน้อยมี 2 เรื่อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการควบคุมโรคภัยสัตว์ (X=2.40) และพระราชบัญญัติการฆ่าสัตว์ (X=2.36)

เมื่อพิจารณาจำนวนสูงสุดของเกษตรกรในการนำเนื้อหาสารนิเทศด้านการจัดการ แต่ละเนื้อหาไปยังประชาชนในด้านต่าง ๆ พบว่า ในการใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการ ประกอบอาชีพ เกษตรกรจำนวนสูงสุดใช้สารนิเทศ 3 เรื่อง ได้แก่ มาตรฐานและคุณภาพ ของผลิตภัณฑ์ 119 คน (ร้อยละ 42.20) การกำหนดราคาและการเคลื่อนไหวราคาของสินค้า การเกษตร 100 คน (ร้อยละ 35.50) และการบรรจุและเก็บรักษาผลผลิต 89 คน (ร้อยละ 31.60) ตามลำดับ

ในการใช้ประโยชน์เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการประกอบการ เกษตรกร จำนวนสูงสุดใช้สารนิเทศมี 5 เรื่อง ได้แก่ แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตรและวิสาหกิจ 142 คน (ร้อยละ 50.40) การลงทุนและการหาเงินทุนหมุนเวียน 139 คน (ร้อยละ 49.30) หลักและ วิธีจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร 119 คน (ร้อยละ 42.20) หลักการตัดสินใจในการผลิตผลผลิตทาง การเกษตรเพื่อการค้า 117 คน (ร้อยละ 41.50) และวิธีดำเนินการผลิตเพื่อการค้า 83 คน (ร้อยละ 29.50) ตามลำดับ

ในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มทุนรายได้ เกษตรกรจำนวนสูงสุด 80 คน (ร้อยละ 28.40) ใช้สารนิเทศ 1 เรื่องคือ วิธีการตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต

ในการใช้ประโยชน์เพื่อเข้าในชีวิตประจำวัน เกษตรกรจำนวนสูงสุดใช้สารนิเทศ 8 เรื่อง ได้แก่ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์และพระราชบัญญัติการฆ่าสัตว์ 148 คน (ร้อยละ 52.40 เท่ากัน) พระราชบัญญัติการควบคุมโรคภัยสัตว์ 144 คน (ร้อยละ 51.10) พระราช บัญญัติกักกันพืช 138 คน (ร้อยละ 48.70) กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน 136 คน (ร้อยละ 48.20) กฎหมายชลประทาน 135 คน (ร้อยละ 47.90) พระราชบัญญัติวัดภูมิพิศหรือการเข้าฆ่าแม่ลง 121 คน (ร้อยละ 43.00) และวิธีการขนส่งสินค้าเกษตรกรรม 83 คน (ร้อยละ 29.50) ตามลำดับ

อนึ่งไม่มีเนื้อหาทางการจัดการเรื่องใดที่เกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อปรับปรุงผลผลิตนี้เลย

ส่วนการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ มี 278 คำตอบ ได้แก่ เพื่อเป็นการเพิ่มทุน ความรู้ 79 คำตอบ เพื่อเข้าใจสถานการณ์และภาวะแหล่งเงินทุน เงินกู้ การตลาด 58

คำตอบ นำไปพบปะพูดคุยเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่น 56 คำตอบ ท้าให้มีแนวคิดกว้างขวาง
มองสู่ทางในการประกอบอาชีพ 24 คำตอบ เพื่อรู้การเปลี่ยนแปลงของการเกษตรแผนใหม่
ว่าควรไปในทางใด 13 คำตอบ เพื่อช่วยเหลือตนเองในขั้นแรกเมื่อประสบปัญหาและนำไป
พบปะพูดคุยเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นจำนวนเท่ากัน 7 คำตอบและไม่ระบุเหตุผล 41 คำตอบ
อนึ่งเนื้อหาด้านการจัดการที่ได้รับในระดับมาก และมีเกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไป
ใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพมี 2 เรื่องได้แก่ มาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ (\bar{X} =
3.55) จำนวน 119 คน (ร้อยละ 42.20) และการกำหนดราคาและการเคลื่อนไหวราคา
ของสินค้าการเกษตร (\bar{X} =3.51) จำนวน 100 คน (ร้อยละ 35.50) ส่วนเนื้อเรื่องที่ได้รับ
ในระดับปานกลาง แต่เกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มี 13 เรื่อง
คือ ใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ การบรรจุและเก็บรักษามลผลิตเกษตร (\bar{X} =
3.37) จำนวน 89 คน (ร้อยละ 31.60) ในการใช้ประโยชน์เพื่อประกอบการตัดสินใจใน
การประกอบการ ได้แก่ หลักและวิธีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร (\bar{X} =3.41) จำนวน 119 คน
(ร้อยละ 42.20) แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตรและวิสาหกิจ (\bar{X} =3.33) จำนวน 142 คน
(ร้อยละ 50.40) การลงทุนและการหาเงินทุนหมุนเวียน (\bar{X} =3.24) จำนวน 139 คน (ร้อย
ละ 49.30) หลักการตัดสินใจในการผลิตผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการค้า (\bar{X} =3.22) จำนวน
117 คน (ร้อยละ 41.50) วิธีดำเนินการผลิตเพื่อการค้า (\bar{X} =3.22) จำนวน 83 คน (ร้อยละ
29.50) ในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มทุนรายได้ ได้แก่ วิธีการหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต
(\bar{X} =3.15) จำนวน 80 คน (ร้อยละ 28.40) ในการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่
วิธีการขนส่งสินค้าเกษตรกรรม (\bar{X} =3.01) จำนวน 83 คน (ร้อยละ 29.50) กฎหมายเกี่ยว
กับที่ดิน (\bar{X} =2.92) จำนวน 136 คน (ร้อยละ 48.20) กฎหมายชลประทาน (\bar{X} =2.57)
จำนวน 135 คน (ร้อยละ 47.90) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (\bar{X} =2.54) จำนวน
148 คน (ร้อยละ 54.40) พระราชบัญญัติกักกันพืช (\bar{X} =2.54) จำนวน 138 คน (ร้อยละ
18.70) และพระราชบัญญัติวัดภูมิพิศหรือการเข้าฆ่าแมลง (\bar{X} =2.78) จำนวน 121 (ร้อยละ
43.00) เนื้อหาที่ได้รับในระดับน้อยและเกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำ
วัน มี 2 เรื่องได้แก่ พระราชบัญญัติการควบคุมโยกย้ายสัตว์ (\bar{X} =2.40) จำนวน 144 คน
(ร้อยละ 51.10) พระราชบัญญัติการฆ่าสัตว์ (\bar{X} =2.36) จำนวน 148-คน (ร้อยละ 52.40)

ตารางที่ 11 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านคหกรรมศาสตร์ และจำนวนเกษตรกรน่านาไร่
ประโยชน์

เนื้อหาด้านคหกรรมศาสตร์	\bar{X}	SD	การน่านาไร่ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
1. วิธีการหมักอาหารแปรรูป								
ผลผลิตทางการเกษตร	3.63	1.09	27.70	6.40	<u>30.10</u>	21.60	12.40	1.80
	(ม)		(78)	(18)	(85)	(61)	(35)	(5)
2. หลักการถนอมผลผลิต								
ที่ได้จากพืช	3.50	1.04	19.90	9.20	<u>36.90</u>	28.70	4.30	1.10
	(ป)		(56)	(26)	(104)	(81)	(12)	(3)
3. หลักการถนอมผลผลิต								
ที่ได้จากสัตว์	3.21	1.11	12.80	8.90	29.80	<u>41.50</u>	5.30	1.80
	(ป)		(36)	(25)	(84)	(117)	(15)	(5)
4. การเก็บรักษาและสงวน								
คุณภาพประโยชน์ของอาหาร	3.30	1.04	13.80	5.30	25.90	<u>50.70</u>	3.50	0.70
	(ป)		(39)	(15)	(73)	(143)	(10)	(2)
5. การรับประทานอาหาร								
เพื่อให้ร่างกายได้รับ								
สารอาหารที่ถูกต้อง	3.33	0.98	9.20	6.40	9.20	<u>71.30</u>	3.90	-
	(ป)		(26)	(18)	(26)	(201)	(11)	
6. การดูแลรักษาบ้านที่อยู่								
อาศัยให้ถูกหลักอนามัย	3.33	1.03	7.40	5.70	9.20	<u>75.20</u>	1.40	1.10
	(ป)		(21)	(16)	(26)	(212)	(4)	(5)

ตารางที่ 11 เนื้อหาสารนิเทศที่ได้รับด้านคหกรรมศาสตร์ และจำนวนเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ (ต่อ)

เนื้อหาด้านคหกรรมศาสตร์	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์					
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
7. การประดิษฐ์สิ่งของ จากวัสดุเหลือใช้จาก ผลิตผลเกษตร	3.15 (ป)	1.23	9.90 (28)	5.70 (16)	22.00 (62)	<u>54.30</u> (153)	3.20 (9)	5.00 (14)
8. การปฐมพยาบาลขั้นต้น	3.21 (ป)	1.11	9.20 (26)	3.90 (11)	10.60 (30)	<u>73.00</u> (206)	2.10 (6)	1.10 (3)
9. การวางแผนครอบครัว	3.14 (ป)	1.10	6.40 (18)	4.60 (13)	7.10 (20)	<u>77.00</u> (217)	1.40 (4)	3.50 (10)

จากตารางที่ 11 พบว่าเนื้อหาสารนิเทศทางการเกษตรด้านคหกรรมศาสตร์ทั้ง 9 เรื่องเกษตรกรได้รับในระดับมากและปานกลาง ดังนี้

เกษตรกรได้รับในระดับมากมี 1 เรื่องคือ วิธีการใหม่ๆในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{X}=3.63$)

ได้รับในระดับปานกลาง 8 เรื่องได้แก่ หลักการถนอมผลผลิตที่ได้จากพืช ($\bar{X}=3.50$) การรับประทานอาหารเพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่ถูกต้องและการดูแลรักษาบ้านที่อยู่อาศัยให้ถูกหลักอนามัย ($\bar{X}=3.33$ เท่ากัน) การเก็บรักษาและสงวนคุณภาพประโยชน์ของอาหาร ($\bar{X}=3.30$) หลักการถนอมผลผลิตที่ได้จากสัตว์และการปฐมพยาบาลขั้นต้น ($\bar{X}=3.21$ เท่ากัน) การประดิษฐ์ของจากวัสดุเหลือใช้จากผลิตผลเกษตร ($\bar{X}=3.15$) และการวางแผนครอบครัว ($\bar{X}=3.14$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำนวนสูงสุดของเกษตรกรในการนำเนื้อหาสารนิเทศทางการเกษตรด้านคหกรรมศาสตร์แต่ละเนื้อหาไปยังประชาชนในด้านต่างๆ พบว่า ในการนำประชาชนไปเพื่อเพิ่มพูนรายได้ เกษตรกรจำนวนสูงสุดใช้สารนิเทศ 2 เรื่องได้แก่หลักการถนอมผลผลิตที่ได้รับจากพืช 104 คน (ร้อยละ 36.90) และวิธีการใหม่ๆในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 85 คน (ร้อยละ 30.10)

ในการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อใช้ในชีวิตรประจำวัน เกษตรกรจำนวนสูงสุดใช้สารนิเทศ 7 เรื่องได้แก่ การวางแผนครอบครัว 217 คน (ร้อยละ 77.00) การดูแลรักษาบ้านที่อยู่อาศัยถูกหลักอนามัย 212 คน (ร้อยละ 75.20) การปฐมพยาบาลขั้นต้น 206 คน (ร้อยละ 73.00) การรับประทานอาหารเพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่ถูกต้อง 201 คน (ร้อยละ 71.30) การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้จากผลผลิตเกษตร 153 คน (ร้อยละ 54.30) การเก็บรักษาและสงวนคุณภาพประโยชน์ของอาหาร 143 คน (ร้อยละ 50.70) และหลักการถนอมผลผลิตที่ได้จากสัตว์ 117 คน (ร้อยละ 41.50) ตามลำดับ

อนึ่งไม่มีเนื้อหาทางด้านคหกรรมศาสตร์เรื่องใดที่มีเกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการช่วยในการประกอบอาชีพ ใช้ประกอบการตัดสินใจในการประกอบการ และใช้ปรับปรุงผลผลิตเลย

ส่วนการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ มี 45 คำตอบได้แก่ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ 21 คำตอบ เพื่อนำไปพบปะพูดคุยเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่น 11 คำตอบ ท้าทายกระตือรือร้นในแนววิชาชีพทางการเกษตร 5 คำตอบ และไม่ระบุเหตุผล 8 คำตอบ

อนึ่งเนื้อหาทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่ได้รับในระดับมาก และมีเกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มพูนรายได้มี 1 เรื่องได้แก่ วิธีการใหม่ๆ ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{X}=3.63$) จำนวน 85 คน (ร้อยละ 30.10) ส่วนเนื้อเรื่องที่ได้รับในระดับปานกลางแต่เกษตรกรจำนวนสูงสุดนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มี 8 เรื่อง คือ ในการนำประชาชนไปเพื่อเพิ่มพูนรายได้ ได้แก่ หลักการถนอมผลผลิตที่ได้จากพืช ($\bar{X}=3.50$) จำนวน 104 คน (ร้อยละ 36.90) ในการนำประชาชนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ หลักการถนอมผลผลิตที่ได้จากสัตว์ ($\bar{X}=3.21$) จำนวน 117 คน (ร้อยละ 41.50) การเก็บรักษาและสงวนคุณภาพประโยชน์ของอาหาร ($\bar{X}=3.30$) จำนวน 143 คน (ร้อยละ 50.70) การรับประทานอาหารเพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่ถูกต้อง ($\bar{X}=3.33$) จำนวน 201 คน (ร้อยละ 71.30) การดูแลรักษาบ้านที่อยู่อาศัยให้ถูกหลักอนามัย ($\bar{X}=3.33$) จำนวน 212 (ร้อยละ 75.20)

การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้จากผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=3.15$) จำนวน 153 คน (ร้อยละ 54.30)
การบูรณพยาบาลขั้นต้น ($\bar{X}=3.21$) จำนวน 206 คน (ร้อยละ 73.00) การวางแผนครอบครัว ($\bar{X}=3.14$) จำนวน 217 คน (ร้อยละ 77.00)

เมื่อสรุปค่าเฉลี่ยของการรับเนื้อหาสารนิเทศทางการเกษตรทั้ง 3 ด้าน และรวม
จำนวนคำตอบของเกษตรกรที่นำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แต่ละด้านปรากฏในตาราง
ที่ 12 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศทางการเกษตร และจำนวนคำตอบที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

เนื้อหาสารนิเทศ	\bar{X}	SD	การนำไปใช้ประโยชน์						
			ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	รวม
ด้านการผลิตทางการเกษตร	3.20 (ป)	0.83 (1175)	<u>32.10</u> (489)	13.10 (577)	15.70 (671)	18.30 (676)	18.40 (86)	2.30 (86)	100.00 3666
ด้านการจัดการ	3.01 (ป)	0.82 (1243)	25.90 (1038)	21.70 (593)	12.40 (1325)	<u>27.60</u> (317)	6.60 (278)	5.80 (278)	100.00 4794
ด้านคหกรรมศาสตร์	3.31 (ป)	0.83 (328)	12.90 (158)	6.20 (510)	20.10 (1391)	<u>54.80</u> (106)	4.20 (45)	1.80 (45)	100.00 2538

จากตารางที่ 12 เกษตรกรได้รับเนื้อหาสารนิเทศทางการเกษตร 3 หัวข้อใหญ่ในระดับเดียวกันคือระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านคหกรรมศาสตร์ ($\bar{X}=3.31$) ด้านการผลิตทางการเกษตร ($\bar{X}=3.20$) และด้านการจัดการ ($\bar{X}=3.01$)

ในด้านการนำเนื้อหาสารนิเทศทั้ง 3 หัวข้อไปใช้ประโยชน์ พบว่า สารนิเทศด้านคหกรรมศาสตร์ จำนวนคำตอบส่วนใหญ่ 1391 คำตอบ (ร้อยละ 54.80) ได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จำนวนรองลงมาได้แก่ เพื่อเพิ่มทุนรายได้ 510 คำตอบ (ร้อยละ 20.10) และช่วยในการประกอบอาชีพ 328 คำตอบ (ร้อยละ 12.90) ตามลำดับ

สารนิเทศด้านการผลิตทางการเกษตร จำนวนคำตอบสูงสุด 1175 คำตอบ (ร้อยละ 32.10) ได้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน คือนำไปปรับปรุงผลผลิต 676 คำตอบ (ร้อยละ 18.40) และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 671 คำตอบ (ร้อยละ 18.30) ตามลำดับ

สารนิเทศด้านการจัดการ จำนวนคำตอบสูงสุด 1325 คำตอบ (ร้อยละ 27.60) ได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกันนำไปช่วยในการประกอบ

อาชีพ 1243 ค่าตอบ(ร้อยละ 25.90) และใช้ประกอบการตัดสินใจในการประกอบการ 1038
ค่าตอบ (ร้อยละ 21.70) ตามลำดับ

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า สารนิเทศด้านการผลิตทางการเกษตร ค่าตอบสูงสุดคือ
นำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ 1175 ค่าตอบ (ร้อยละ 32.10) ส่วนสารนิเทศด้าน
การจัดการและด้านคหกรรมศาสตร์ ค่าตอบสูงสุดคือ การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
จำนวน 1325 ค่าตอบ และ 1391 ค่าตอบ คิดเป็นร้อยละ 27.60 และ 54.80 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศ

เกษตรกรประสบปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรจากการฟัง การดู การอ่าน และการสนทนา ปรากฏในตารางที่ 13-17 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรจากการฟัง

ปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	แปลความ
ความสามารถในการได้ยิน	2.56	1.10	ปานกลาง
เนื้อหายากแก่การเข้าใจ	2.47	0.90	น้อย
เนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ	2.49	0.91	น้อย
เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง	2.46	0.83	น้อย
เนื้อหาไม่กระชับ	2.44	0.89	น้อย
ใช้ภาษายาก	2.51	0.91	ปานกลาง
เครื่องรับวิทยุมีน้อย	2.12	0.92	น้อย
บุคคลิกผู้ให้ข่าวสารไม่น่าสนใจ	2.29	0.91	น้อย
วิธีการนำเสนอเนื้อหาไม่น่าสนใจ	2.36	0.93	น้อย
ไม่มีเวลาฟังหรือเข้าร่วมกิจกรรม	2.88	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 จากการฟังเกษตรกรประสบปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรในระดับปานกลาง 3 เรื่อง ได้แก่ ไม่มีเวลาฟังหรือเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X}=2.88$) ความสามารถในการได้ยิน ($\bar{X}=2.56$) และใช้ภาษายาก($\bar{X}=2.51$) ตามลำดับ

ในระดับน้อย 6 เรื่องซึ่ง 3 เรื่องแรกได้แก่ เนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ ($\bar{X}=2.49$) เนื้อหายากแก่การเข้าใจ ($\bar{X}=2.47$) และเนื้อหาไม่ต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.46$)

ตารางที่ 14 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรจากการดู

ปัญหาและอุปสรรค	X	SD	แปลความ
ความสามารถในการดู	2.60	1.07	ปานกลาง
เนื้อหายากแก่การเข้าใจ และ			
ไม่น่าสนใจ	2.47	0.90	น้อย
เนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ	2.52	0.98	ปานกลาง
เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง	2.46	0.93	น้อย
เนื้อหา มีประโยชน์น้อย	2.36	0.85	น้อย
ใช้ภาษายาก	2.44	0.91	น้อย
เครื่องรับโทรทัศน์มีน้อยไม่สะดวก			
ต่อการรับ	2.17	0.95	น้อย
เครื่องรับโทรทัศน์ไม่ชัด	2.47	1.11	น้อย
มีรายการเกี่ยวกับทางเกษตรน้อย	2.76	1.06	ปานกลาง
ไม่มีเวลาดูหรือเข้าร่วมกิจกรรม	2.87	1.03	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 จากการดูเกษตรกรประสบปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรในระดับปานกลาง 4 เรื่องได้แก่ ไม่มีเวลาดูหรือเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X}=2.87$) มีรายการเกี่ยวกับทางเกษตรน้อย ($\bar{X}=2.76$) ความสามารถในการดู ($\bar{X}=2.60$) และเนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ ($\bar{X}=2.52$)

ในระดับน้อย 6 เรื่องซึ่ง 3 เรื่องแรกได้แก่ เนื้อหายากแก่การเข้าใจและไม่น่าสนใจและเครื่องรับโทรทัศน์รับไม่ชัด (มีค่าเท่ากับ $\bar{X}=2.47$) เนื้อหาไม่ตรงตามต้องการ ($\bar{X}=2.52$) เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.46$)

ตารางที่ 15 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรจากการอ่าน

ปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	แปลความ
ความสามารถในการอ่าน	3.07	1.15	ปานกลาง
เนื้อหายากแก่การเข้าใจ และ ไม่น่าสนใจ	2.84	0.99	ปานกลาง
เนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ	2.79	0.94	ปานกลาง
เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง	2.63	0.87	ปานกลาง
เนื้อหา มีประโยชน์น้อย	2.61	0.90	ปานกลาง
ใช้ภาษายาก	2.84	1.03	ปานกลาง
สิ่งพิมพ์ทางการเกษตรมีน้อย	2.88	1.02	ปานกลาง
หาซื้อไม่สะดวก	3.01	1.01	ปานกลาง
ได้รับเอกสารเผยแพร่ไม่สม่ำเสมอ	2.81	1.00	ปานกลาง
ไม่มีเวลาอ่าน	3.12	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 จากการอ่านเกษตรกรประสบปัญหาอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรในระดับปานกลางทั้งหมด สำหรับ 3 เรื่องแรกได้แก่ ไม่มีเวลาอ่าน ($\bar{X}=3.12$) ความสามารถในการอ่าน ($\bar{X}=3.07$) และหาซื้อไม่สะดวก ($\bar{X}=3.01$)

ตารางที่ 16 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรจากการสนทนา

ปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	แปลความ
เนื้อหายากแก่การเข้าใจ และไม่น่าสนใจ	2.35	0.96	น้อย
เนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ	2.29	0.85	น้อย
เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง	2.31	0.90	น้อย
เนื้อหา มีประโยชน์น้อย	2.23	0.81	น้อย
ใช้ภาษายาก	2.25	0.83	น้อย
บุคคลิกผู้สนทนาไม่น่าสนใจ	2.22	0.91	น้อย
วิธีการนำเสนอเนื้อหาไม่น่าสนใจ	2.24	0.86	น้อย
ขาดความเชื่อมั่นในผู้ให้ข่าวสาร	2.38	1.03	น้อย
การเข้าพบ-หาเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร หรือพนักงานขาย	2.59	1.14	ปานกลาง
ไม่มีเวลาสนทนาหรือเข้าร่วมกิจกรรม	2.45	0.95	น้อย

จากตารางที่ 16 จากการสนทนาเกษตรกรประสบปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตรในระดับปานกลางเพียง 1 เรื่องคือ การเข้าพบ-หาเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรหรือพนักงานขาย ($\bar{X}=2.59$)

นอกจากนี้ทั้งหมดเกษตรกรประสบปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย 9 เรื่องซึ่ง 3 เรื่องแรกได้แก่ ไม่มีเวลาสนทนาหรือเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X}=2.45$) ขาดความเชื่อมั่นในผู้ให้ข่าวสาร ($\bar{X}=2.38$) และเนื้อหายากแก่การเข้าใจและไม่น่าสนใจ ($\bar{X}=2.35$)

ตารางที่ 17 ปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตร

ปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	แปลความ
การฟัง	2.46	0.73	น้อย
การดู	2.51	0.75	ปานกลาง
การอ่าน	2.86	0.81	ปานกลาง
การสนทนา	2.33	0.75	น้อย
รวม	2.54	0.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่าโดยเฉลี่ยเกษตรกรประสบปัญหาและอุปสรรคในการรับสารนิเทศทางการเกษตร ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.54$) โดยมีปัญหาจากการอ่านและการดูในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.86$ และ 2.51 ตามลำดับ) และมีปัญหาและอุปสรรคจากการฟังและการสนทนา ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.46, 2.33$ ตามลำดับ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนเผยแพร่สารนิเทศแก่เกษตรกร
ทั้งในด้านเนื้อหา และวิธีการเผยแพร่สารนิเทศ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 43 คน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาของสารนิเทศ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ 29 คน คือ

1.1 เกษตรกรต้องการเนื้อหาสารนิเทศทางการเกษตรที่ทันสมัย โดยคิด
ตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาแนะนำ โดยให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไป
ปฏิบัติจริงได้ (17 คน)

1.2 สิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือ เอกสารเผยแพร่ ควรมีสีสันสวยงาม และ
มีภาพประกอบให้เห็นวิธีการแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน โดยอธิบายอย่างสั้น ๆ เข้าใจง่าย (9 คน)

1.3 ควรสำรวจเนื้อหาสารนิเทศให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรเพื่อ
ให้เกิดความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม (3 คน)

2. วิธีการเผยแพร่สารนิเทศ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ 34 คน

2.1 หอกระจายข่าวสารประจำตำบล ควรเปิดเป็นประจำโดยเฉพาะช่วง
เวลาประมาณ 05.00-06.30 น. ก่อนไปประกอบอาชีพ (12 คน)

2.2 ควรเพิ่มรายการเกษตรทางโทรทัศน์ในช่วงเวลาดังแต่ 19.00 น.
เป็นต้นไป หลังจากเสร็จงานอาชีพ (7 คน)

2.3 ควรมีแผ่นภาพโปสเตอร์ใหม่ ๆ ที่ศาลาเกษตร หรือที่อ่านหนังสือพิมพ์
ประจำหมู่บ้าน (6 คน)

2.4 เอกสารเผยแพร่ทางการเกษตรเช่นจุลสาร แผ่นพับที่แจกฟรี ควรจัด
วางไว้ตามร้านค้าทางการเกษตร หน่วยงานที่เกษตรกรเข้าไปพบปะประจำอยู่เสมอหรือจัด
ส่งให้ถึงบ้าน (5 คน)

2.5 ให้พาไปทัศนศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้นำ และประสานงาน
(2 คน)

2.6 ผู้เผยแพร่สารนิเทศควรเข้าใจภาษาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการสื่อสารและ
มีบุคลิกเป็นที่ประทับใจ (2 คน)